

KOSTPRIJS STIJGT 20%

De kosten voor milieu- en welzijnsmaatregelen bedroegen in 2007 zo'n 20 cent per kilogram geslacht gewicht (t.o.v. 2004). Tot 2013 komt daar nog 6 cent bovenop. Dat becijfert het Landbouw Economisch Instituut (LEI). In andere landen stijgt de kostprijs minder. Varkenshouder Eric Thijssen, voorzitter van de Nederlandse European Pig Producers, ziet desondanks een goede toekomst voor de Nederlandse varkenshouderij.

De nieuwe beleidsmaatregelen hebben een groot effect op de kostprijzen. Dat blijkt uit onderzoek van het LEI naar de productie-kosten van varkens (zie tabel 1), in opdracht van LNV en het PVV. In 2007 kostten de beleidsmaatregelen al 20 cent per kg geslacht gewicht. Daar komt tot 2013 nog 6 cent bij. De beleidsnormen zorgen daarmee voor een totale kostprijs-

stijging van zo'n 20 procent per kilo geslacht gewicht, van 2004 tot 2013. Dit is meer dan in andere landen. Voor Duitsland en Denemarken is de kostenstijging door beleidsmaatregelen becijfert op 11 tot 12 cent, in Frankrijk, Spanje en Polen op 8 cent. De beleidsmaatregelen zullen de kostprijs tussen 2007 en 2013 dus nog met 6 cent verhogen. Dit betekent voor een bedrijf

Koploper en middenmoter

Nederlandse varkenshouders behoren in de wereld tot de koplopers. In de vleesvarkenshouderij is Nederland middenmoter.

DOOR REGELS

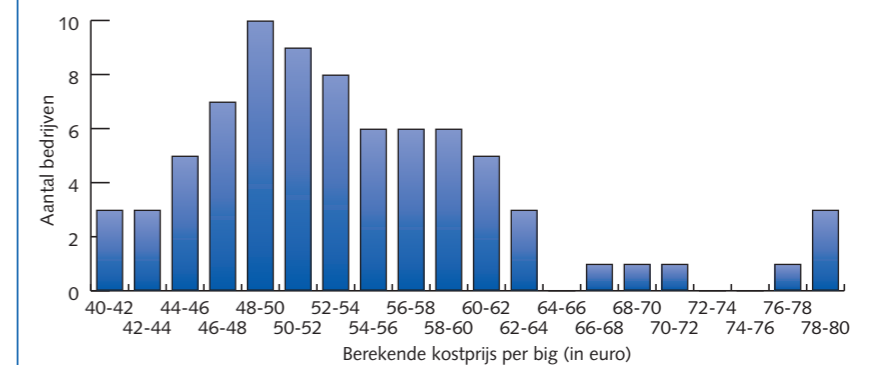
met een omvang van 500 zeugen-gesloten: meerkosten van ruim 70.000 euro per jaar. In Duitsland en Denemarken stijgen de kosten in die periode voor een soortgelijk bedrijf met 40.000 euro per jaar, tegen 20.000 euro op een vergelijkbaar Frans bedrijf.

Geen doemscenario

Volgens varkenshouder Eric Thijssen zullen ondernemers nog meer in staat moeten zijn om bovengemiddeld te draaien om een 'financieel gezond verhaal' neer te zetten. Thijssen is voorzitter van de Nederlandse afvaardiging van de European Pig Producers (EPP). In het Limburgse Sevenum heeft hij een bedrijf met 650 zeugen. "Als je binnen onze sector kijkt, zijn er nog mogelijkheden: je ziet bijvoorbeeld enorme verschillen in verdiencapaciteit tussen bedrijven. Wat het verschil maakt? Dat zijn onder meer de stal, het voer, het management en het efficiënt inzetten van arbeid. Veel ondernemers kunnen hier nog wel een slag maken", denkt Thijssen. De kostprijs vertoont volgens het LEI een grote spreiding tussen bedrijven in Nederland, zowel in de vermeerdering als de vleesvarkenshouderij (zie figuren 1 en 2).

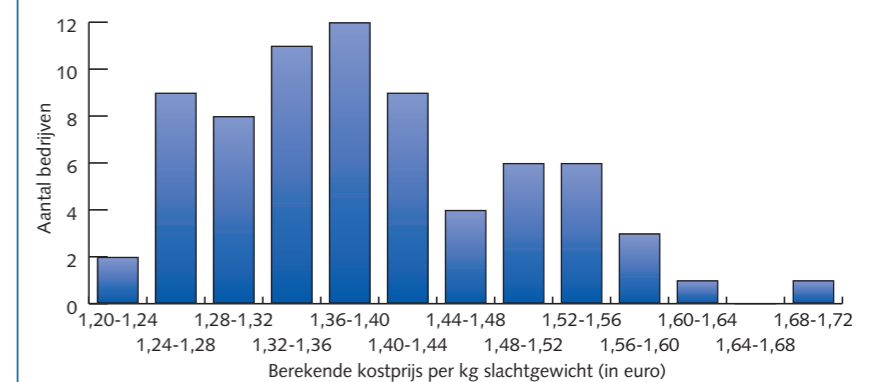
Thijssen constateert dat Nederland in de zeugenhouderij tot de koplopers behoort in Europa (zie tabel 2). "De productiviteit neemt gestaag toe. Dit in tegenstelling tot de vleesvarkenssector. Hier zie je die productiviteitsprong helaas niet terug. Deze sector moet ervoor waken niet achterop te raken." Thijssen zoekt de oplossing voor de vleesvarkenshouderij in de eerste plaats in de diergezondheid en de voerstrategie. Ook het LEI constateert dat Nederland in het voordeel is als het gaat om vakmanschap en ondernemerschap in de zeugenhouderij. Binnen West-Europa hebben Nederland en Denemarken de laagste productiecosten per big. Nergens is de biggenproductie zo hoog als hier en de arbeidsinzet (uren per dier) en voerconversie zo laag. De varkensbedrijven teerden in de afgelopen paar jaar flink in. Maar nu breken er voor de 'blijvers' goede tijden aan, denkt Thijssen. "Door de slechte

Figuur 1. Frequentieverdeling van de berekende kostprijs per big over 74 bedrijven met biggenproductie (Bron: Informatienetwerk LEI, 2006). De bedrijven zijn representatief voor de hele sector.

Toelichting: de gemiddelde kostprijs bedraagt 55 euro per big (incl. btw) bij een aflevergewicht van 25,3 kg. Er is een enorme spreiding binnen de groep. De meeste bedrijven realiseren een berekende kostprijs tussen 44 en 64 euro, maar er zijn uitschieters tot bijna 80 euro.

Figuur 2. Frequentieverdeling van de berekende kostprijs per kg slachtgewicht over 72 bedrijven met vleesvarkens (Bron: Informatienetwerk LEI, 2006). De bedrijven zijn representatief voor de hele sector.

Toelichting: De berekende kostprijs bedraagt gemiddeld 1,39 euro per kg slachtgewicht (incl. btw). De grootste groep zit tussen 1,24 en 1,56 euro, maar er is een enkele uitschieter tot rond 1,70 euro.

jaren zijn er in Europa veel bedrijven gestopt." Voor 2009 en 2010 worden betere prijzen verwacht, maar helaas vallen die tot nu toe lager uit dan normaal door de kredietcrisis. Verder zullen veel ondernemers de stap naar de strengere dierenwelzijns- en milieunormen niet kunnen maken. "Bedrijven die wel verder willen, zullen de investering als het kan, laten samenvallen met een groeistap",

constateert Thijssen. "Het gemiddelde zeugenbedrijf van nu met 300 zeugen zal doorgroeien naar 500 tot 600 zeugen. Dat is pure noodzaak om de hoge investeringen in milieu en dierenwelzijn te kunnen opvangen. De strengere normen zullen het aantal bedrijven in Nederland naar schatting halveren, maar de varkensstapel zal in omvang gelijk blijven", denkt de EPP-voorzitter. >

Eric Thijssen, varkenshouder

"In de zeugenhouderij neemt de productiviteit gestaag toe. In de vleesvarkenssector is dat helaas niet het geval."

Tabel 1. Stijging van de kosten door beleidsmaatregelen tot 2013 (Bron: LEI).

	Kosten door beleidsmaatregelen in 2007 (in eurocent per kg slachtgewicht)	Kosten door beleidsmaatregelen in 2013 (in eurocent per kg slachtgewicht)
Mestafzet	7,7	7,7
<i>De huidige kosten voor mestafzet in Nederland bedragen gemiddeld € 57,70 per zeug en € 14,50 per gemiddeld aanwezig vleesvarken per jaar (excl. btw).</i>		
Emissies	1,6	3,6
Energiebelasting	1,8	1,8
<i>De uitgaven voor energiebelasting bedragen zo'n € 23 per zeug en € 0,78 per afgeleverd vleesvarken.</i>		
Productierechten	4,6	4,6
Leefoppervlakte	1,4	4,7
Groepshuisvesting	0,3	0,3
GMO	1,1	1,1
<i>GMO-vrije maïs is thans zo'n € 50 per ton duurder dan GMO-maïs. De prijs van zeugen- en vleesvarkensvoer is momenteel 20 tot 30 cent/100 kg duurder vanwege de GMO-beperking.</i>		
Diermeel	1,4	1,4
<i>Naar schatting zijn varkensvoerders 2 procent duurder vanwege verbod op diermeel.</i>		
Groeibevorderaars	0,0	0,0
Ruimtelijke ordening	0,0	0,9
Totaal	20,0	26,3

Toelichting: De berekende kostprijs in Nederland (inclusief kosten van productierechten) bedraagt 1,45 euro per kg slachtgewicht. 14 procent van de kostprijs komt op het conto van beleidsmaatregelen (in 2007).

Tabel 2. Enkele productiekengetallen per land (Bron: LEI).

	Nederland	Frankrijk	Duitsland	Denemarken	Spanje	Polen	VS	Brazilië
Grootgebrachte biggen/zeug/jaar	26,0	24,9	22,7	25,5	22,6	21,1	20,4	21,6
Kg slachtgewicht van de afgeleverde vleesvarkens/ zeug/jaar	2.191	2.069	2.021	1.782	1.842	1.920	1.792	2.312
Kg warm slachtgewicht/afgeleverd vleesvarken	91,2	91,6	94,8	82,8	83,9	90,9	96,9	86,4
Investering stal (€ per gemiddeld aanwezige zeug, incl. bijbehorende biggen en vleesvarkens)	5.800	5.400	5.700	5.200	3.400	4.100	2.400	1.200
Arbeidsinzet (uren per gemiddeld aanwezige zeug, incl. bijbehorende biggen en vleesvarkens)	11,6	21,5	19,2	15,4	15,8	46,4	11,7	56,3
Bedrijfsvoerconversie	2,75	3,00	3,03	2,90	3,14	3,24	3,21	2,86
Voerprijs (€/100 kg)	20,8	20,7	20,1	21,0	24,7	24,5	13,3	17,3